

Vragen aan de Fontein

HET ZOUTVERBOND' (Le 2:13; Nu 18:1-20; 2Kr 13:1-5) (1)

VRAAG:

Waar in Bijbel weten wij niet meer, maar ergens in het OT kwamen wij het begrip 'zoutverbond' tegen. Dat was ons geheel nieuw. Kunt U ons helpen?

ANTWOORD:

Ik weet niet in welk Bijbelgedeelte de twee zusters die mij de vraag stelden, het begrip 'zoutverbond' zijn tegengekomen. Het is overigens niet verwonderlijk, dat het begrip onbekend is, want niet alleen komt het slechts driemaal in de Bijbel voor (Le 2:13; Nu 18:19; 2Kr 13:5), ook wordt in de meeste kerken en gemeenten, ten onrechte, in de prediking geen of weinig aandacht aan het 'zoutverbond' geschonken. Dit overigens in verhouding tot de aandacht die men normaliter schenkt aan het Oude en het Nieuwe Verbond.

Ik wil, als illustratie, eerst heel kort, aandacht schenken aan de context van één tekst van de drie waarin het woord 'zoutverbond' voorkomt in de Bijbel.

In Le 2:13 kunnen we lezen:

*'Aan elk graanoffer moet zout worden toegevoegd: **het zout, als teken voor het verbond met jullie God, mag bij het graanoffer niet ontbreken. Ook aan de andere offers moet zout worden toegevoegd.**'* (NBV) De NBG spreekt van '**het zout van het verbond van uw God**'.

Wat in de NBV wordt aangeduid met 'graanoffer' kennen we beter onder de naam 'spijsoffer'. Nu betekent 'mincha', het Hebreeuwse woord dat vertaald is met 'graanoffer' of 'spijsoffer', enkel 'geschenk, gave, belasting' en als zodanig komt het b.v. ook voor in Ge 32:13; 1Sa 10:27; 1Ko 4:21; 10:25; 2Ko 8:8. De reden waarom het woord 'mincha' in Le 2 wordt vertaald met 'spijsoffer' of nog liever met 'graanoffer' wordt duidelijk bij het lezen van dit hoofdstuk.

Israël kende een hele reeks van voorgeschreven offers, offers die allemaal heen wijzen naar de Here Jezus en Zijn kruisoffer voor de gelovigen. Het bekendste offer is het 'brandoffer'. Zoals de naam al suggereert, werd hetgeen geofferd werd in zijn geheel verbrand. Met het graanoffer was dat niet het geval. Dagelijks als een brandoffer werd gebracht, werd er ook een graanoffer gebracht. Ook waren bij bepaalde speciale gelegenheden graanoffers voorgeschreven. Zo moest iemand die hersteld was van melaatsheid b.v. niet enkel zijn kleren wassen, in bad gaan, zijn haren, baard en wenkbrauwen afscheren, maar op de achtste dag ook een

graanoffer brengen (Le 14:10). Zo zijn er in de Bijbel wel meer gelegenheden vermeld waarbij zo'n offer verplicht was (o.m. Le 6:19-23; 9:4-7; 23:12vv; Nu 5:15vv; 6:17). Het dagelijkse graanoffer was verplicht (Ex 29:41; Nu 18:1vv), maar ook de gewone Israëliet kon op vrijwillige basis een graanoffer brengen. Daarvan is sprake in Le 2, waar voor het eerst sprake is van het zgn. 'zoutverbond'.

Een graanoffer bestond uit fijn meel, overgoten met olie en daarbij, uiteraard gescheiden, wierook. Wierook, omdat het offer 'een liefelijke geur voor de Heer' moest zijn (Le 2:9). Het deel van het offer dat op het altaar werd gelegd om geofferd te worden, wordt het 'gedenkoffer' genoemd (Le 2:2) en de rest van het graanoffer diende als voedsel voor de priesters. Het was ook mogelijk om in plaats van meel te offeren, thuis, ten dienste van het offer, koeken of broden te bakken van fijngemalen meel en olie. Zuurdeeg (gist) en honing mochten pertinent niet bij het bereiden van het graanoffer worden gebruikt. Het is niet helemaal duidelijk, waarom het gebruik van honing bij het voorbereiden van een graanoffer verboden was, wellicht omdat honing gisting en bederf kan veroorzaken. Zuurdeeg mocht niet gebruikt worden, omdat zuurdeeg (gist) in de Bijbel een beeld is van bederf, zonde en het kwaad (Mt 13:33; 16:16vv; Mr 8:15; Lu 12:1; 13:21; 1Co 5:6vv; Ga 5:9). Zoals Le 2:13 en Eze 43:24 vermelden, mocht zout aan geen enkel offer ontbreken, dus pertinent ook niet aan een graanoffer. In de tijd van de tempel lag er daartoe altijd een stapel zout op het altaar. Ik las ergens, dat in onze tijd bepaalde traditionele Joodse gezinnen hun woning als een soort tempel beschouwen en de woontafel als een altaar. Op de sabbat en ter gelegenheid van de Joodse feesten, wordt, nadat er een zegen over de wijn en het brood is uitgesproken, het brood gezouten en verbroken.

Zout heeft het kenmerk bederfwerend en zuiverend te zijn. Zo werden in Bijbelse tijden pasgeboren kinderen met zout ingewreven (Ez 16:4). Het zout is om zijn eigenschappen dus een geweldig symbool van het onverbreekbaar zijn van het verbond tussen God en Zijn volk. Het kwam voor, dat in de tijd van de Bijbel de mannen geregeld een klein tasje met zout aan hun heup meedroegen. Wanneer twee personen, twee stammen, of twee volkeren een zgn. Zoutverbond aangingen, wierpen beide partijen een beetje zout in dezelfde pot of in dezelfde leren zak. Vervolgens werd, als beide partijen met de verbondsvoorwaarden akkoord gingen, het zout in de pot of in de leren zak goed door elkaar geschud. Deze handeling wijst op het feit, dat het Zoutverbond niet te verbreken is, immers het is onmogelijk om de zoutkorrels één voor één weer terug te geven aan de rechtmatige eigenaar. Het Zoutverbond is dus onomkeerbaar.

(wordt vervolgd)

De Here zegene U!!

Br. Kees van der Bijl (kvdbijl@gmail.com)